

Сумський державний університет

**ОСОБИСТІТЬ, СУСПІЛЬСТВО, ДЕРЖАВА:
ПРОБЛЕМИ МИНУЛОГО І СЬОГОДЕННЯ**

Матеріали
II Міжнародної науково-практичної конференції
У двох частинах
Частина 2
(Суми, 18 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

Черкас В., студ. гр. ІІ-51,
наук. керівник – д.і.н., доц. *С.І. Дегтярьов*

Рід Линтварьових та їх вплив на Сумщину*

Сумщина завжди славилася цукровою промисловістю, добротою та щирістю населення, видатними людьми, батьківщиною яких вона є. Багато вихідців нашого краю мали безпосередній вплив на розвиток науки, економіки, державотворення та інших галузей. З містом Суми та його околицями пов'язані долі багатьох видатних людей. Сумщина назавжди залишила слід у їх серцях, так само як вони залишили слід у цьому світі.

Якщо розібратися, то на економіку Сумщини великий вплив здійснили декілька впливових місцевих родів. Найвідомішими є Харитоненки та Терещенки. Їхній вплив на розвиток цукрової промисловості та сумського регіону є одним з найбільших. Рід Линтварьових є одним з найбільших на Сумщині, налічує близько ста відомих осіб. Вихідці цієї родини – різні за фахом та чином люди. Взагалі, вивчаючи родовід Линтварьових, свого часу досліджений та складений О.М. Козловим [2], можна помітити величезну кількість різних професій, посад, які обирали члени цієї родини. Не дивно, що цей рід мав вплив та шану на Сумщині.

Перші відомі члени родини Линтварьових були козаками Сумського слобідського полку, тобто вони є одними з перших, хто оселявся на території сучасних Сум [1; 2]. Вивчаючи родовід, можна прослідкувати те, як від

* Робота здійснена в рамках виконання фундаментального дослідження № 0115U000677 «Історичний розвиток порубіжжя Північно-Східної України як засіб конструювання загальнонаціональної моделі історичної пам'яті».

звичайних військовослужбовців цей рід піднімався на все вищі і вищі щаблі, отримуючи нові звання та посади. Цікавим є те, що майже всі відомі представники родини Линтварьових у XVIII ст. здебільшого були офіцерами чи канцеляристами, багато хто з них вів міщанську торгівлю. У XIX ст. різні вихідці цього роду отримували посади губернських секретарів, реєстраторів, дехто був титулярним радником, дехто присвячував своє життя науці, але все ж таки майже кожен проходив військову службу у високих чинах. Це свідчило про високий статус роду у суспільстві. На жаль, інформації про всіх членів родини Линтварьових не дуже багато, проте деякі особистості все ж таки знайшли своє місце в історії.

Вихідці роду Линтварьових було досить великими землевласниками. Прокопій Лаврентійович, спільно з братом Антоном Лаврентійовичем, мав 149 дес. (Степанків яр), та особисто мав 79 дес. у Сумському окрузі. Михайло Прокопович мав приблизно 160 дес. Це тільки деякі приклади володінь родини Линтварьових. Линтварьови «надавали кошти на будівництво дерев'яної Троїцької і реконструкцію Лучанської церков, створення нар. школи» [1]. Ці факти свідчать про те, що члени цього роду були меценатами та активістами.

Цікавою є постать Павла Михайловича Линтварьова. Як зазначено у праці О.М. Козлова, «нар. приблизно у 1861 р. Вступив до Петербурзького університету, але у 1887 р. був звільнений з числа студентів за розпорядженням Міністра народної освіти за «неодобрительное поведение»... Знову вступив на юридичний факультет Петербурзького університету, який закінчив зі ступенем кандидата права» [2, с. 130]. Отримавши освіту, Павло Михайлович займав різні посади, пов'язані із судовою справою, був секретарем, «виконував функції захисника у кримінальних засіданнях суду». Станом на 1904 р. він

володів «560 дес. родової землі у Сумському повіті» [2, с. 130]. Павло Михайлович був нащадком козаків, брав участь в революції 1905-1907 рр. За це він перебував під наглядом жандармерії – «С начала 1905 г. деятельность Линтварева принимает более активный и революционный характер» і зрештою був заарештований та відданий до суду Харківської цивільної палати [2, с. 130].

Також досить цікавою постаттю роду Линтварьових є Іван Іванович – вчений, патологоанатом, учень І.П. Павлова. Народився у 1868 р. Навчався та закінчив Олександрівську гімназію. Після цього він відправився до Києва, де закінчив Київський університет. Все своє життя Іван Іванович присвятив служінню людям та медицині. Загалом, за життя він написав близько 50 наукових робіт, чим досить сильно прославився. Був видатним вченим. Працював в інститутах, різних лікарнях. Допомогавав під час епідемії чуми в Туркменістані та Поволжі.

Велика кількість вихідців родини Линтварьових займалися науково-просвітницькою діяльністю. Дехто організовував школи, викладали там, залучали інших освічених людей до цієї справи, дехто просто отримував освіту, а потім займав відносно високі посади, дехто так і залишився невідомим для історії, а декого знають навіть в інших країнах світу.

Та, мабуть, якби А.П. Чехов не завітав на Сумщину, то мало хто б зацікавився одним з впливових родів, що проживали тут. А.П. Чехов відвідав Сумщину у 1888 та 1889 рр. Линтварьови приймали його у своєму будинку в с. Лука, де потім було засновано музей імені відомого письменника. Перебування А.П. Чехова на Сумщині надало деякої популярності цьому краю. У своїх листах він описував красу місцевості, спокій та гармонію, що тут панувала [3]. А.П. Чехов запрошував сюди багатьох своїх друзів: поета О. Плещеева, артиста Л. Свободіна,

професора В. Тимофєєва, віолончєліста М. Семашко, народника В. Воронцова, видавця О. Суворїна [2, с. 123]. У вільний від лїтератури час, письменник допомагав мїсцевим жителям, надаючи медичну допомогу. Відгуки А.П. Чехова про перебування на Луцї якнайкраще висвітлені у його творах, що були написані тут. Родина Лїнтварьових була дуже гостинною і приймала велику кїлькїсть вїдомих на той час людей, тим самим заробляючи гарний авторитет в усїй Росїйськїй імперїї. Взагалї, використовуючи листи А.П. Чехова можна легко дїзнатися про родину Лїнтварьових, її членів, що жили в той час.

Георгїй Михайлович Лїнтварьов був знайомий з П.І. Чайковським, чїю творчїсть дуже шанував. А.П. Чехов у одному з листів зазначив: «Второй сын – молодой человек, помешанный на том, что Чайковский – гений. Пианист. Мечтает о жизни по Толстому» [3]. Також Георгїй Михайлович був свїдком на вїнчаннї брата письменника Олександра Чехова.

Хоча інформацїї про рїд Лїнтварьових не так багато, але вплив цїєї родини на долї рїзних людей був досить великий. Бїльшїсть членів сїм'ї не стали величними та вїдомими, проте вони були освїченї та поряднї. Кожен член родини був особистїстю. Рїд Лїнтварьових мав вплив на розвиток подїй декїлькох столїть, дехто приймав участь у заворушеннях, дехто намагався допомогти людям і працював у медичнїй сферї, та, зрештою, вони залишили досить вагомий культурний спадок, як безпосередньо, так і через вплив на їнших.

1. Власенко В.М. Лїнтварьови / В.М. Власенко, С.М. Раєвськїй, В.А. Рябчун // Сумщина в їменах: Енциклопедичний довїдник. – Суми, 2004. – С. 260.

2. Козлов О.М. Родовід Линтварьових О.М. Козлов // Генеалогічні записки Українського геральдичного товариства. – Львів, 2006. – Вип. V. – С. 123-136.

3. Чехов А.П. Письмо Суворину А.С., 30 мая 1888 г. Сумы / А.П. Чехов // Чехов А. П. Полное собрание сочинений и писем: В 30 т. Письма: В 12 т. – М.: Наука, 1974-1983. – Т. 2. Письма, 1887 – сентябрь 1888. – М.: Наука, 1975. – С. 277-282.

Щербань Т., Михайленко Ю., студ. гр. ІТ-51
наук. керівник – к.і.н., доц. *В.А. Нестеренко*

Невідомий десант*

В історії, починаючи з зародження людства, є багато «білих плям». Деякі виникли внаслідок відсутності писемних та літописних матеріалів (стародавні та середні століття), і тоді історики на підставі археологічних, наслідково-причинних та інших даних роблять певні висновки. Звичайно, що точки зору кардинально відрізняються аж до протилежних.

Але найбільш прикрим є поява «білих плям» в новій та сучасній історії, коли ще живі свідки подій та можна знайти безліч архівних даних. В даному випадку мова йде про період Другої світової війни. Значна частина істориків сприймають цю епоху за «радянською інтерпретацією», згідно з якою, незважаючи на деякі невдачі 1941-42 рр. Червона Армія дала гідну відсіч гітлерівським агресорам. При цьому оперують сотнями тисяч - мільйонами солдат,

* Робота здійснена в рамках виконання фундаментального дослідження № 0115U000677 «Історичний розвиток порубіжжя Північно-Східної України як засіб конструювання загальнонаціональної моделі історичної пам'яті».